

'Denken over ict is veranderd'

AOC's

Ict gaat in het programma AOC's online niet meer zozeer over losse technische toepassingen. Deze moeten passen binnen een onderwijskundig kader, namelijk dual competentiegericht onderwijs. "Er is een realistischere kijk op ict-gebruik gekomen", zegt Hilda Weges van de AOC Raad.

"H et meest trots?"
Hilda

Weges, AOC Raad en coördinator van AOC's online, denkt even na. "Je kunt je afvragen of het programma de hoge ambities van drie jaar geleden volledig heeft waargemaakt. Ik denk dat behalve dat het veel concrete en goede producten heeft opgeleverd, vooral het denken over ict-gebruik is veranderd."

Dat is volgens haar een grote stap. Ict heeft nu een plaats gekregen in de onderwijskundige ontwikkeling van aoc's, vertelt ze. Het wordt niet meer beschouwd als een apart agendapunt, maar als een integraal onderdeel van die onderwijskundige vernieuwing. Het gaat niet meer zozeer over losse technische toepassingen, maar de bijdrage die deze kunnen leveren aan competentiegericht onderwijs. Het gezamenlijke ict-programma is daarmee ook van karakter veranderd. Weges toont het activiteitenplan voor 2004 tot 2006. De aoc's hebben eind

ICT-Ambassadeurs

FOTO: AOC RAAD

◀ **De ict-ambassadeurs van AOC Terra-Wolvega. Docenten en leerlingen fungeren als vliegwiel om beweging te creëren; ze vormen het communicatiekanaal van landelijke ontwikkelingen naar locaties**

Het gaat niet meer zozeer over losse technische toepassingen, maar de bijdrage die deze kunnen leveren aan competentiegericht onderwijs.

2003 de voorstellen in dit plan goedgekeurd. Daarmee begint een nieuwe fase. Het programma AOC's online wil nog steeds een impuls geven aan een onderwijskundige innovatie met gebruik van ict. Nu echter vooral om duaal competentiegericht leren te ondersteunen. Dat blijft nodig, vindt Weges, en ze is niet de enige. Uit de ict-onderwijsmonitor van OCW, waarin het ministerie de integratie van ict in het onderwijs laat onderzoeken, blijkt dat er vooral in het mbo en het vmbo nog achterstand is. "Het groene onderwijs loopt ook niet voorop. Het gaat hooguit mee in de stroom."

Realistischer kijk

AOC's online begon in 2001 als een echte ict-activiteit, vertelt Weges. Dat wil zeggen dat het vooral ging om ontwikkeling en het gebruik van toepas-

singen zoals Codename Future, Perception, Blackboard en Livelink. Er werd ook gewerkt aan visieontwikkeling op ict in het onderwijs en concrete onderwijsproducten in voorhoede projecten (acht in totaal). Er waren landelijke projecten zoals Grassroots en een toetsenbank, en in de loop van het programma werden *showcases* gestart op het gebied van duaal competentiegericht leren (met PTC+, Groen College Goes en de bollenacademie) in de zogenaamde proeftuin. "De meer onderwijskundige invalshoek van nu komt mede onder druk van de competentiegerichte kwalificatiestructuur en het besef dat als je dat goed wilt opzetten ict nodig hebt. Er is een directe noodzaak. En daardoor is er een realistischer kijk op ict gekomen." "Er moet nog veel gebeuren", zegt ze. "Bijvoorbeeld met Groen Kennisnet (Livelink) en gebruik van Perception en Blackboard. Toepassing zie je wel

plaatselijk binnen scholen, maar het moet veel meer een integraal onderdeel worden. Dat moet je organiseren met elkaar; onder andere met de ipc's, Aequor, Cito, het Ontwikkelcentrum en andere partijen binnen het groene onderwijsveld."

Projecten zoals de proeftuin en de toetsenbank lopen intussen door. Continuïteit is voor veel scholen ook een voorwaarde. Als je nu stopt, gaat waarschijnlijk veel van de investering verloren.

En verder moeten nieuwe trajecten in AOC's online aansluiten bij de goedgekeurde ict-impulsprojecten. "Dat kunnen niet twee verschillende sporen zijn." AOC's online voorziet volgens Hilda Weges in landelijke voorzieningen voor aoc's die mede via de impulsprojecten verder worden ingevuld. "Dat wordt in elkaar geschoven." Het gaat nu echter vooral om duaal competentiegericht onderwijs. Dat is het centrale uitgangspunt voor het vervolg. Zonder ict is dit onderwijs niet op te zetten. Maar wat betekent competentiegericht leren dan precies voor ict-gebruik, hoe gebruik je toepassingen om beroepspraktijkervaringen en het onderwijs op school te koppelen, kan iedereen beschikken over instrumenten zoals e-portfolio en welk instrumentarium is er verder nodig? AOC's online wil een ict-basisvoorziening realiseren, bestaande uit landelijke infrastructuur en ict-diensten.

Doelen AOC's online

Voorheen ging het in het programma AOC's online vooral om integratie van ict in aoc-onderwijs, betrokkenheid van management, deskundigheidsbevordering en promotie via 'good practices'

Activiteiten beogen nu nog meer implementatie, verbreding en verdieping. Algemene doelstelling is de ontwikkeling en ondersteuning bij implementatie van een ict-basisvoorziening voor aoc's, bestaande uit een landelijke infrastructuur en ict-diensten. Er zal ook een goede communicatie- en informatievoorziening over de mogelijkheden van ict voor duaal competentiegericht leren worden opgezet.

Specifieke doelen zijn:

- ☞ Continuering van landelijke ict-standaarden (Perception, Blackboard en Livelink)
- ☞ Koppeling tussen deze ict-standaarden, inclusief Noise
- ☞ Een leerobjectenbank (verzameling van digitale leerobjecten) en een kwalificerende item- en toetsenbank (met kwalificerend wordt onderscheid gemaakt met diagnostische toetsen die in de leerobjectenbank komen). Deze kwalificerende toetsenbank moet voldoen aan KCE-criteria
- ☞ Een landelijke beheerorganisatie voor deze banken
- ☞ E-portfolio (met zowel ruimte voor planning van het onderwijsleerproces, opslag studieproducten en resultaten en begeleiding op school als een bpv-begeleidingssysteem)
- ☞ Begeleiding van aoc's op afstand bij toepassing van de verschillende instrumenten
- ☞ Deskundigheidsbevordering in het gebruik van de ict-basisvoorziening
- ☞ Stimuleren van gebruik door goede communicatie en pr
- ☞ Onderzoek naar en realisatie van samenwerkingsverbanden rondom de ict-basisvoorziening

We merken dat ict-ontwikkeling het beste gaat als je direct met de gebruikers op een locatie in gesprek gaat.

"We moeten van de losse pilotsituaties naar een duidelijkere integratie," zegt Weges. "En naar transformatie in plaats van substitutie van onderwijs."

Eigen ontwikkelingslijn

De AOC Raad is in opdracht van de aoc's coördinator en projectleider. "De rol van de AOC Raad ligt in het verlengde van de belangenbehartiging. Maar de daadwerkelijke uitwerking moet bij de aoc's gebeuren. Die moeten uiteindelijk zorgen dat landelijke voorzieningen worden geïmplementeerd op de locaties."

Deze uitwerking wordt op verschillende niveaus gedaan. Er is een stuurgroep met CvB-leden, vervolgens zijn er platformen met stafleden en coördinatoren die op de aoc's intensief met

ict bezig zijn en kennis en ervaringen delen en dan zijn er docenten die in projecten bepaalde rollen op zich nemen. Ten slotte is er verbreding op de locaties via ict-ambassadeurs. Die laatste groep mensen – docenten en vaak ook leerlingen – fungeren "als vliegwiel om beweging te creëren," zegt Weges. "Ze vormen het communicatiekanaal van landelijke ontwikkelingen naar locaties."

Het is haar tegengevallen dat er zoveel afstand is tussen de ontwikkeling op landelijk niveau en dat wat er op de locaties gebeurt. "In de praktijk valt het tegen om op de werkvloer beweging te krijgen. De implementatie is sterk afhankelijk van de eigen agenda, prioriteiten en organisatorische verschillen. Dat maakt het lastig. We merken dat ict-ontwikkeling het beste gaat als je direct met de gebruikers op

een locatie in gesprek gaat. Een locatie kan wel zeggen: 'mooi idee', maar een aoc heeft natuurlijk ook een eigen ontwikkelingslijn en ook haar eigen autonomie. De afstand binnen een aoc is soms al groot; dat geldt dan zeker voor het landelijk niveau naar 120 locaties." Toch is er veel verschil met drie jaar geleden. Bijvoorbeeld omdat er ook vanwege de koppeling met impulsprojecten meer één richting aan de verschillende activiteiten zit. Omdat de betrokkenheid op alle niveaus is gegroeid, bevestigt Weges, en ook omdat de meeste docenten langzamerhand wel op het niveau van een digitaal rijbewijs zitten.

"Het gaat nu met name om de onderwijskundige toepassing; daar is nog een grote omslag noodzakelijk. 'Hoe kan ik als docent ict inzetten om de begeleidende rol zoals die in het duaal competentiegericht onderwijs gewenst is, te vervullen? Hoe kan ik vraaggestuurd meer flexibiliteit realiseren?' Het gaat er dan niet meer om even het kunstje van Perception, Blackboard of Livelink te leren." ☞

Ton van den Born